

2009D56755

30 850

Verantwoording en toezicht rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 5

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld ... 2009

De commissie voor de Rijksuitgaven heeft over het rapport «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 5, Terugblik 2009» van de Algemene Rekenkamer (Kamerstuk 30 850, nr. 32) de navolgende vragen ter beantwoording aan het kabinet voorgelegd.

De vragen, alsmede de daarop bij brief van ... 2009 gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Aptroot

De griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Groen

1

Waarom volgt het ene ministerie wel de aanbevelingen op van de Algemene Rekenkamer en het andere ministerie niet?

3

Waarom is de informatie over de vermogenspositie van rwt's niet verbeterd? Wat wordt gedaan om de informatie over de vermogenspositie van rwt's te verbeteren?

4

De Algemene Rekenkamer heeft enkele casussen gevonden waarbij ZBO's worden beëindigd op grond van de Kaderwet ZBO's, hun taken teruggaan naar het ministerie en deze taken vervolgens in mandaat worden uitbesteed aan een externe instelling. Kan het kabinet aangeven hoe vaak dit is gebeurd en hoe dit kan worden voorkomen?

5

Waarom hebben de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken geen toezichtarrangement voor de rwt's waar de departementen toezicht op moeten houden? Wanneer zullen deze ministeries wel een toezichtarrangement hebben?

6

Waarom hebben de ministeries van Verkeer en Waterstaat en van OCW nog steeds niet voor alle (clusters van) rwt's toezichtarrangementen opgesteld? Wanneer zal dat wel het geval zijn?

7

Wat is de reden dat de meeste toezichtvisies niet openbaar zijn? Welke zijn wel openbaar? Zullen op termijn alle toezichtvisies openbaar zijn?

8

Waarom kiest de minister van Financiën er voor om geen periodiek reviewbeleid vast te leggen? Waarom voeren sommige ministeries alleen reviews uit als ze daar aanleiding toe zien? Brengt het onderhavige rapport van de Algemene Rekenkamer deze departementen tot een ander beleid ter zake? Zo neen, waarom niet?

10

Onderschrijft de regering de kwetsbaarheid van rwt's op het gebied van integriteit en wat doet zij om de integriteit van rwt's te waarborgen?

11

Waarom geeft een aantal ministeries niet aan hoeveel geld hun rwt's uit premies en tarieven ontvangen en waarom is de vermogenspositie van rwt's niet verbeterd? Is de regering voornemens deze informatie in de toekomst wel te geven?

12

Betekent het niet vermelden van de rwt's in de departementale jaarverslagen dat deze rwt's naar behoren functioneren en dat ze dus de gestelde doelen en prestaties hebben behaald en het geld dat daarmee gemoeid is rechtmatig hebben geïnd, beheerd en besteed?

13

Aan welke specifieke normen toetst een ministerie zijn rwt's?

- 14
Wordt overwogen om de wijze waarop het ministerie van VROM de uitzonderingsrapportages uitvoert, toe te passen op alle departementen? Zo nee, waarom niet?
- 15
Is het kabinet voornemens om hun rwt's aan te spreken op de noodzaak van publieke verantwoording? Zo nee, waarom niet?
- 16
Wat wordt gedaan om te bereiken dat alle rwt's publieke verantwoording afleggen?
- 17
Wat zal worden gedaan om te bereiken dat de verantwoording van ministers aan de Staten-Generaal wordt verbeterd en dat de Staten-Generaal wel inzicht krijgt in de geldstromen bij de rwt's?
- 18
Waarom heeft de helft van de ministers nog geen gebruik gemaakt van een risicoanalyse om het toezicht op de bedrijfsvoering van hun rwt's in te vullen? Hoe beoordeelt u de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer om de bedrijfsvoering van rwt's te analyseren op onderdelen die het publieke belang raken, opdat duidelijk wordt waar de grootste risico's bij rwt's zitten?
- 19
Hoe is de rechtmatigheid van rwt's op dit moment voldoende gewaarborgd?
- 20
Waarom is alleen het specifieke wettelijke kader leidend bij de verantwoording over het toezicht op de rwt's? Waarom wordt bij de verantwoording aan de Staten-Generaal niet ook de systeemverantwoordelijkheid van ministers betrokken? Bent u voornemens om dat in de toekomst wel te doen? Zo nee, waarom niet?
- 21
Bent u bereid om het advies van de Algemene Rekenkamer op te volgen en een referentiekader (een uniform toetsingskader dat voor categorieën instellingen verschillend kan zijn) te maken, op basis waarvan de informatie in de uitzonderingsrapportages kan worden beoordeeld? Zo nee, waarom niet?
- 22
Wat vindt u van het idee om rwt's, zelfstandige bestuursorganen, kennisinstellingen, adviesraden, etc. op één moment in het jaar verantwoording af te laten leggen, in één rapportage, op basis van eenzelfde format c.q. referentiekader?
- 23
De rwt's hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering. Alleen voor zover die bedrijfsvoering het publieke belang raakt, is de minister verantwoordelijk. Kan de regering inzicht geven in de wijze waarop dat gebeurt voor de rwt's binnen het ministerie van BZK?
- 24
De Staten-Generaal worden te beperkt geïnformeerd over het functioneren en presenteren van rwt's. Met name niet over de inkomsten van rwt's uit premies en tarieven en over de uitkomsten van het toezicht. Kan

de regering aangeven hoe zij de Staten-Generaal hierover zal gaan informeren?

25

Gesteld wordt dat er door de minister van Financiën geen departementale toezichtvisie is opgesteld voor de rwt's die onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Financiën vallen. Kan de regering aangeven wanneer deze departementale toezichtvisie zal worden opgesteld?

26

Het ministerie van Financiën heeft aangegeven nog steeds van plan te zijn om voor De Nederlandse Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) een toezichtarrangement op te stellen. Het is alleen niet duidelijk op welke termijn de minister verwacht de arrangementen opgesteld te hebben. Kan de regering aangeven wanneer deze arrangementen opgesteld zullen zijn?

27

De Algemene Rekenkamer is van mening dat de minister van Financiën niet incidenteel, maar juist systematisch toezicht moet houden op zijn rwt's en dat de minister de manier waarop hij het toezicht vormgeeft zou moeten vastleggen in een toezichtarrangement per rwt dat ook voor andere belanghebbenden toegankelijk is. Kan het kabinet aangeven wanneer een en ander zal worden geregeld? Indien zij hiertoe niet bereid is, waarom niet?

28

Waarom had het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars over het jaar 2007 nog steeds geen rechtmatigheidsverklaring? Hoe is de situatie op dit moment en hoe wordt voorkomen dat over het jaar 2008 en daarop volgende jaren nog steeds geen rechtmatigheidsverklaring wordt afgegeven voor deze rwt?

29

In RWT5 concludeerde de Algemene Rekenkamer dat het ministerie van Financiën geen reviewwerkzaamheden laat uitvoeren voor de rechtmatigheidsaspecten van de rwt's. Hierdoor had de minister volgens de Algemene Rekenkamer geen zekerheid over de kwaliteit van de accountantscontrole bij de rwt's. De Algemene Rekenkamer deed daarom in RWT5 de aanbeveling een reviewbeleid voor rwt's te ontwikkelen. Hoewel de minister destijds in zijn reactie aangaf aandacht te gaan geven aan het reviewbeleid voor rwt's, moet de Algemene Rekenkamer concluderen dat dat beleid er eind 2008 nog niet was. Kan het kabinet aangeven waarom dit het geval is en wanneer dit beleid gereed is?

30

De minister van Financiën verantwoordt zich in het Jaarverslag 2007 volgens de Rijksbegrotingvoorschriften 2008. De minister geeft aan welke ZBO's en rwt's onder het ministerie vallen en geeft aan welke bijdrage zij uit de rijksbegroting ontvangen. In de begroting voor 2009 ontbreken de bijdragen die de rwt's ontvangen uit de departementale begroting. De minister geeft in begroting of verantwoording niet aan welk bedrag de rwt's uit premies en tarieven ontvangen. Ook over de vermogenspositie van de rwt's heeft de minister geen informatie opgenomen. Dit betekent dat het voor de Staten-Generaal niet duidelijk is hoeveel publiek geld er in totaal bij de rwt's omgaat en wat de omvang van de vermogens bij de rwt's is.

De minister rapporteert alleen uitzonderingsgevallen aan de Tweede Kamer. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de minister in het departementale jaarverslag over 2007 wel gerapporteerd over de

toezichtstaak, beleidsdoelen, geleverde prestaties, toezichtkosten, aan onder toezichtgestelden toe te rekenen kosten en gemiddeld aantal fte's van DNB en AFM. Voor de overige drie rwt's worden geen bijzonderheden vermeld over het uitgevoerde toezicht en het functioneren en presteren van de rwt's. Informatie over wanneer uitzonderingen worden gemeld, ontbreekt.

Kan het kabinet aangeven wanneer zij dit gaat veranderen? Waarom wordt de Tweede Kamer niet op deugdelijke wijze geïnformeerd over het functioneren en presteren van de rwt's en het toezicht hierop?

31

Bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen worden in de raad van toezicht van de AFM toegelaten, hetgeen het risico van belangenverstremgeling met zich mee brengt. Waarom heeft de minister niet transparant gemaakt hoe vaak en in welke gevallen de verschoningsregeling is toegepast? Welke voldoende waarborgen zijn er om het risico van belangenverstremgeling te beperken. Waarom wegen de risico's wegens volgens de minister van Financiën niet op tegen de waarde van de kennis en kunde die bestuurders of toezichthouders van beursgenoteerde ondernemingen in de raad van toezicht inbrengen? Is het kabinet bereid het nee-tenzij beginsel in deze toe te passen en zo nee, waarom niet?

32

Wanneer kan de Tweede Kamer de toezichtvisies, toezichtarrangementen en controleprotocollen over de inrichting van het toezicht bij DNB en AFM tegemoet zien?

33

Wat is de mening van de minister van Financiën over het voorkomen van iedere schijn van belangenverstremgeling door het niet toestaan van de benoeming van bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen in de raad van toezicht van AFM?

34

Het Ministerie van VROM hanteert als uitgangspunt dat reviews alleen worden uitgevoerd als daar een concrete aanleiding voor bestaat. Kan de regering toelichten wat de afweging is om geen periodieke reviews te houden maar alleen op basis van concrete aanleidingen? Hoe verhoudt dit beleid van het ministerie van VROM zich tot het beleid van andere ministeries? Wat wordt verstaan onder 'concrete aanleiding' en hoe komt de minister van VROM hier achter?

35

Overweegt de minister van VROM om in de komende begrotingen informatie op te nemen over de inkomsten uit de tarieven en over de hoogte van de eigen vermogens van de rwt's, zoals de Algemene Rekenkamer adviseert? Zo nee, waarom niet?

36

Waarom gaat de minister van VROM niet na of de werkzaamheden van de accountant van voldoende kwaliteit zijn, zodat er zekerheid is over de betrouwbaarheid van de (financiële) gegevens van de rwt's?

37

De Algemene Rekenkamer concludeert dat de minister van VWS niet is ingegaan op de toezegging naar aanleiding van het RWT5-rapport om het beoordelingskader voor de topstructuurorganen ook toe te passen op andere begrotingsgefinancierde rwt's zoals ZonMw, CIZ of Fonds PGO. Een oordeel dat gebaseerd is op dit normenkader kan volgens de Algemene Rekenkamer wel degelijk een goede basis zijn voor de

informatievoorziening aan de Tweede Kamer. Wat is de reden dat niet gereageerd is op deze toezegging? Kan de regering alsnog hierop reageren?

38

Gesteld wordt dat de minister van VWS niet is ingegaan op de kanttekening van de Algemene Rekenkamer bij zijn voornemen om zijn expliciete oordeel over het functioneren van de topstructuurorganen niet meer naar de Tweede Kamer te zenden. Dit expliciete oordeel was altijd een goed voorbeeld van de wijze waarop een minister verantwoording kan afleggen aan het parlement over het uitgeoefende toezicht op rwt's. Kan het kabinet ingaan op deze kanttekening?